

Ex/Sans/PG/2.4/2018

MASTER OF ARTS EXAMINATION, 2018

(1st Year, 2nd Semester)

SANSKRIT

Course : IX

[Vedāᅅga and Allied Literature]

Full Marks : 30

Time : Two Hours

The figures in the margin indicate full marks.

सर्वे प्रश्नाः समानमानार्हाः। प्रतिविभागं प्रश्नद्वयं समाधेयम्।
साकल्येन चतुर्णां प्रश्नानामुत्तराणि लेखनीयानि। न्यूनतया एकस्य
प्रश्नस्योत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च प्रदेयम्।

क - विभागः

- १। ऋग्वेदस्य अभ्यर्हितत्वात् तद्व्याख्यानमेव आदौ युज्यते इति पूर्वपक्षं
निराकृत्य कथं सायणाचार्येण यजुर्वेदस्य भाष्यप्रणयनं प्रथमतः
कृतमिति सयुक्तिकं विचारणीयम्।
२. वेदगतस्य मन्त्रभागस्य प्रामाण्यविचारः सयुक्तिकं प्रतिपाद्यताम्।
३. वेदवाङ्मयान्तर्गतस्य ब्राह्मणभागस्य विधिवाक्यगतत्वेन प्रामाण्यं
सम्यगुपस्थाप्यताम्।
४. अधोनिर्दिष्टेषु सूत्रद्वयं व्याख्येयम्।
(क) अविशिष्टस्तु वाक्यार्थः।
(ख) अभिधानेऽर्थवादः।

[Turn over]

[2]

(ग) लिङ्गोपदेशश्च तदर्थवत्।

(घ) ऊहः।

ख - विभागः

- ५। वेदाङ्गेषु निरुक्तस्य स्थानमधिकृत्य कश्चन प्रबन्धो विरच्यताम्।
६। यास्काचार्यकृत-*निरुक्त*-ग्रन्थे निघण्टुशब्दस्य निर्वचनं यथा वर्ण्यते तत् साधु निरूपणीयम्।
७। के नाम भावविकाराः? निरुक्तानुसारेण सप्रसङ्गं तेषां स्वरूपमालोचनीयम्।
८। अधोलिखितेषु निरुक्तसन्दर्भद्वयं व्याख्येयम्।
(क) भावप्रधानमाख्यातं सत्त्वप्रधानानि नामानि।
(ख) इन्द्रियनित्यं वचनमौदुम्बरायणः।
(ग) न निर्बद्धा उपसर्गा अर्थान्निराहुरिति शाकटायनः।
(घ) पुरुषविद्यानित्यत्वात् कर्मसम्पत्तिर्मन्त्रो वेदे।
-